

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Újfalvi Annamária (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) II. rendű felperesnek a dr. Rubovszky György (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és a dr. Szabó D. Péter (címe) ügyvéd által képviselt (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 24. napján kelt 8.P.24.033/2008/17. számú ítélete ellen a II.r. felperes részéről 19. sorszám alatt és az I. rendű alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az I. rendű alperest arra kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek további 159.000 (százötvenkilencezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjat és 4.990 (négyezer-kilencszázkilencven) forint készkiadást elsőfokú perköltségként, míg a II. rendű alperest arra kötelezi, hogy elsőfokú perköltség címén fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül további 106.000 (százhatézer) forint + áfa ügyvédi munkadíjat és 2.000 (kettőezer) forint készkiadást.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 23.000 (huszonháromezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 6.300 (hatézer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... 2007-ben jelentette meg című írását két kötetben, amely saját és családja múltjáról szól.

A felperes - és jogelődje - személyhez fűződő joga megsértésének megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelme tekintetében lefolytatott bizonyítási eljárást követően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez fűződő jogát, amikor az általa írt „...” című könyvben a II. kötet oldalán szereplő szövegrészben azt a valótlan állítást közölte, hogy a ... egyik hajdani igazgatója, szeretőjeként emelkedett idáig. ... amikor nyugdíjba vonult a ... raktárából kiválogatott kortárs műveket magával vitte, pártbüntetést kapott, majd nyugdíjazták férje sikkasztása miatt.

A II. rendű alperes, mint a ... című könyv kiadója a jogsértő közlést tartalmazó könyv kiadásával és forgalmazásával ugyancsak megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű felperes házastársának, a II. rendű felperes édesapjának, ...-nak a kegyeleti jogát sértette az I. rendű alperes, mint a könyv szerzője, a II. rendű alperes, mint a kiadója azzal a II. kötet ... oldalán található szöveggel, hogy ... férje a ... nevű nagyvállalat vezérigazgatójaként nagyobb összeget sikkasztott, amiért nyugdíjazták.

Kötelezte az I-II. rendű alperest, hogy a felperesek által megszövegezett elégtétel adásul szolgáló írást magánlevél formájában közöljék a felperesekkel 15 napon belül.

Eltiltotta attól az I-II. rendű alperest, hogy a jövőben a sérelmes szövegrésszel együtt a ... című könyvet megjelentesse.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy haladéktalanul vonja vissza a forgalomból, a könyvtáraktól a jogsértéssel érintett ... I-II. könyvet és a raktárában maradt példányokkal együtt semmisítse meg azokat.

Az elsőfokú bíróság ezt az ítéleti rendelkezést fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 300.000 forint nem vagyoni kártérítést, a II. rendű alperest pedig arra kötelezte, hogy ugyancsak 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 200.000 forint nem vagyoni kártérítést késedelmi kamatokkal együtt.

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 15.000 forint + áfa, a II. rendű felperesnek 5.000 forint + áfa perköltséget, a II. rendű alperest pedig, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 10.000 forint + áfa, a II. rendű felperesnek 5.000 forint + áfa perköltséget.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alpereseket, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak fizessenek meg fejenként 9.000-9.000 forint le nem rótt illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdését. Elsődlegesen azt rögzítette, hogy az a sérelmezett könyvbeli részlet, miszerint a jóvátételt a haszonélvezőknek kellene megfizetni, illetve, hogy a nem fogja firtatni azt, „hogy állami pénzek évtizedeken át magánzsebekbe vándoroltak és a pénzek előbb magánzsebek kifosztása révén kerültek az államkasszába”, az nem az I. rendű

felperesre vonatkozó tényállítás, ami kiderül az ezt követő konkrét történetből is, ahol már a szerző az I. rendű felperest név szerint említi, és a ... hajdani igazgatójaként jelöli meg.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az nem sérelmezhető valótlan állítás, hogy az I. rendű felperes eredeti szakmájára nézve manikűrös volt-e vagy fodrász, mert ez a szövegrészletben egy lényegtelen különbség, azonban az a híresztelés, hogy ... szeretőjeként emelkedett a ... vezetői posztjáig, sértő és valótlan tény híresztelésének minősül. Ugyancsak valótlan tényállítás az is, hogy az I. rendű felperes nyugdíjba vonulásakor a ... képeket magával vitte, továbbá pártbüntetést kapott majd nyugdíjba küldték.

Az a következtetés azonban, hogy a sikkasztott pénz haszonélvezője volt, az elsőfokú bíróság megítélése szerint véleménynyilvánítás, így e körben jogsértés nem valósult meg.

Az elsőfokú bíróság az elhunyt ...-ra vonatkozó tényállításokkal kapcsolatos kegyeleti jogsértés körében hivatkozott a Ptk. 85. § (3) bekezdésére és kifejtette, hogy az elhunyt személy emlékét mindenki köteles tiszteletben tartani, tehát a néhai emlékének megsértését jelenti az, ha olyan valótlan és bizonyítatlan tényállítást közölnek róla, amely a jóhírnevét sérti.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a.) pontja alapján mindezeknek megfelelően a jogsértést megállapította, a b.) pont alapján az rendelkezett az eltiltásról, illetve a c.) pont szerint magánlevél formájában elégtétel adására is kötelezte az alpereseket.

A II. rendű alperes vállalkozott arra, hogy a jogsértő és utolérhető könyvpéldányokat visszavonja és megsemmisíti, ezért a Pp. 231. § c.) pontja alapján az erre irányuló ítéleti rendelkezést az elsőfokú bíróság előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította.

A nem vagyoni kártérítés körében hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontjára, a Ptk. 339. § (1) és a Ptk. 355. § (1) bekezdésében foglaltakra, majd kifejtette, hogy az I. rendű felperes vonatkozásában megalapozott, sőt nem eltúlzott mértékű az igényelt összeg, ezért ennek megfelelően rendelkezett az I-II. rendű alperes marasztalásáról.

A kegyeleti jog megsértése miatti nem vagyoni kártérítés iránti igényt azonban elutasította, hiszen az elhunyt személy emlékének megsértése miatt ilyen reparációs eszköz nem vehető igénybe, azzal az elhunyt személyt ért sérelmet már nem lehet jóvátenni. Tekintettel arra, hogy az I-II. rendű felperesek nem utaltak arra, hogy személyükre nézve tartalmazott volna a könyv bármiféle következtetést, valótlan vagy hamis tényállítást a néhai vonatkozásában, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint még közvetve sem érte őket olyan sérelem, ami a nem vagyoni kártérítés iránti igényüket megalapozná.

Az elsőfokú bíróság a közérdekű bírság iránti kérelmet azzal utasította el, hogy a könyvkiadó a kiadvány megjelentetésével kirívóan súlyos, felróható magatartást nem tanúsított, azt nem célzatosan a „felperesek személyét érintő valótlan tényállítások miatt” jelentette meg és a felperesek csak a II. kötetének egy oldalnyi terjedelmét sérelmezték, amelyből az következik, hogy a nem vagyoni kártérítés címén igényelt összeg nem oly mértékben aránytalan, ami indokoltá tenné a közérdekű bírság kiszabását.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperesek és az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperesek kérték a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezés megváltoztatását és a keresetlevélhez csatolt ügyvédi megbízási szerződésben foglaltaknak megfelelően az ügyvédi munkadíj 300.000 forint + áfa összegben való meghatározását, továbbá a 6.990 forintos készkiadás megfizetésére kötelezést.

Az I. rendű alperes fellebbezésében a nem vagyoni kártérítés összegének 150.000 forintra való leszállítását, illetve a II. rendű felperes javára megítélt kártérítés mellőzését kérte.

Előadta, hogy személyesen vállalta egy magasabb kártérítési összeg megfizetését annak érdekében, hogy elkerülje a peres eljárást, ezt az egyezségi ajánlatot azonban felperesek nem fogadták el.

A másodfokú eljárás során az I. rendű felperes ...-én elhunyt, ezért az eljárás a Pp. 111. § (1) bekezdése értelmében félbeszakadt.

A II. rendű felperes csatolta a 2011. február 23-án jogerőre emelkedett ... számú öröklési bizonyítványt és bejelentette, hogy az I. rendű felperes jogutódjaként perbe kíván lépni. Mellékelte örökösársai nyilatkozatát, mely szerint nem kívánnak perbe lépni és hozzájárulnak ahhoz, hogy a néhai I. rendű felperes helyébe kizárólag a II. rendű felperes lépjen.

A Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.422/2011/2. számú végzésével megállapította, hogy néhai ... jogutódja a II. rendű felperes, ...

A felperes fellebbezése alapos, az I. rendű alperes jogorvoslati kérelme nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelmek korlátai között bírálta felül és e körben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésével a másodfokú bíróság a per főtárgyát érintően a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezéssel teljes egészében egyetértett, míg az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó határozatát részben megváltoztatta.

A másodfokú bíróság utal a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontjában, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében, a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakra és kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye az általános személyiségvédelem eszköze, alkalmazásának feltétele, a nem vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó igény jogalapja, valamely személyhez fűződő jog megsértése.

Mivel ezen jogintézmény sem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, megállapításához a jogellenes, felróható magatartáson felül szükséges olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel orvosolható, és a kettő között okozati összefüggésnek is fenn kell állnia.

A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítés megítélésére nem csak akkor van

lehetőség, ha a sérelmet szenvedett fél tételesen igazolja a nem vagyoni hátrányait, a bíróság ugyanis a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető, így ha a sérelmet szenvedett fél valószínűsíti a hátrányait, valamint olyan esetben, ha a kár bekövetkezése köztudomású tényként elfogadható, a nem vagyoni kártérítés a hátrány bizonyítása nélkül is megítélhető.

Ilyenkor a kártérítés mértékéről a bíróság a ténylegesen bekövetkezett joghátrányhoz képest, a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében határoz.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor figyelemmel volt az eset összes körülményeire, arra, hogy az I. rendű alperes az általa írt ... című könyvében a néhai I. rendű felperes személyét sértő állítást közölt, olyan személyi-szerelmi kapcsolatra vonatkozó közléseket hozott nyilvánosságra - a néhait név szerint is említve -, amelyet nem tudott igazolni. Ezen túlmenően a nyugdíjba vonulása, a ... raktárából elvitt kortárs művek tekintetében sem terjesztett elő bizonyítékot, bizonyítási indítványt. A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint valótlan, sértő közlései miatt nem vagyoni kártérítési felelősség terheli, ugyanis köztudomású tényként kezelhető az, hogy ha valakiről az jelenik meg a széles nyilvánosság előtt, hogy szakmai előmenetelét „szeretőjének” köszönheti, illetve, hogy kortárs művészeti alkotásokat „vitt magával”, valamint, hogy házastársa sikkasztása miatt nyugdíjazták, olyan a személyiségét hátrányosan érintő, megítélését negatív módon befolyásoló közlés, amely alaptalansága esetén mindenképpen indokolja a nem vagyoni kártérítés megfizetését.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt kártérítési összeg az alperesi jogsértés súlyára és közlések jellegére figyelemmel nem tekinthető eltúlzottnak, és az I. rendű alperes sem hivatkozott olyan bizonyítékra, körülményre, ami indokolta volna annak mérséklését.

Megalapozott volt azonban a felperes fellebbezése a perköltség megfizetésére kötelezés tekintetében.

A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincs számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a rendelet rendelkezéseit a polgári eljárásban a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíjának és készkiadásának megállapítása során kell alkalmazni. A 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a

képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére.

A néhai I. rendű felperes, a II. rendű felperes és a jogi képviseletet ellátó ügyvéd közt ...-án ügyvédi megbízási szerződés jött létre, amely alapján a megbízottat 300.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj illeti meg és a megbízó vállalta a jogügylettel kapcsolatban felmerült költségek, készkiadások megfizetését.

A megbízási szerződésen kívül a felperes csatolta az I. rendű alperes ... című könyvének megvásárlását igazoló 6.990 forint összegű számlát, és ezt készkiadásként érvényesítette.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes és jogi képviselője közt létrejött megbízási szerződés 4. pontja, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a, a könyvek megvételére vonatkozó számlát figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a felperesnek járó perköltség összegét az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, nem értékelte a jogi képviselő által kifejtett tevékenységet, az ügyvédi megbízási szerződésben foglaltakat, ezért a Fővárosi Ítéltábla a néhai I. rendű felperest és a II. rendű felperest illető elsőfokú perköltség összegét felemelte, és az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegén túl további ügyvédi munkadíj és készkiadás megfizetésére kötelezte az alpereseket.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti illeték összegét tévesen határozta meg, ezért - fellebbezésre tekintet nélkül, hivatalból - rendelkezett a 2010. január 1-ig hatályos illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének b.) pontja alapján az I. rendű alperest terhelő kereseti illeték megfizetéséről.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a fellebbezési költségek viseléséről a Pp. 239. § (1) bekezdésén keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése, a 6/1986.(VI. 24.) IM rendelet 13. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2011. április 12.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k., Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő